MARTINI
Ab
AZPILCVETA DOCTORIS NAVARRI,
IVRISCONSVLTORVM NOSTRÆ ÆTATIS CLARISSIMI,
AC PERSPICACISSIMI, SOLERTISSIMIQVE
ſacrorum Canonum, & Vtriuſque Iuris & facti
Quæſtionum interpretis
OPERVM

TOMVS TERTIVS.

IN QVEM EA COMMENTARIA RELATA SVNT, QVÆ RELIQVIS
aliis ſacratiora & myſterijs diuinis propiora ad ſalutem cuiuſque, & vitam æternam
conſequendam faciunt, & ad pietatem, virorum tam Eccleſiaſticorum
quàm ſæcularium conſeruandam & promouendam
non parùm adiuuant.

HVIC TOMO PRAETER ALIA PLVRIMA, INDICES QVATVOR TOTIVS operis ſunt adiuncti: Primus eſt locorum S. Scripturæ quæ maxima ex parte explicationem ſuam annexam habent. Secundus eſt iuris Canonici locorum, quæ aliquando fuſè, aliquando ſtrictim ſed ſubtiliter declarantur. Cui etiam adiuncta ſunt Pont. Max. Extrauagantes quædam, vel reſcripta quæ hic referuntur. Tertius eſt aliquarum legum quæ item in hoc opere exponuntur. Quartus & poſtremus eſt Rerum & Verborum Index copioſiſſimus.

CATALOGVM LIBRORVM SEV COMMENTARIORVM
tertia pagina indicabit.

COLONIÆ AGRIPPINAE,
Sumptibus Ioannis Gymnici, ſub Monocerote.
Anno M. DC. XVI.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SALAMANCA

CATALOGVS LIBRORVM ET COMMENTARIORVM QVI IN HOC TERTIO TOMO OPERVM

Doctoris NAVARRI continentur.

ENCHIRIDIVM ſeu Manuale Confeſſariorum & Pœnitentium, complectens reſolutiones omnium penè dubiorum, quæ communiter in ſacris confeſſionibus occurrere ſolent, circa peccata, reſtitutiones, abſolutiones, cenſuras, & irregularitates.

Quinetiam ab eodem dum in Romana Curia Gregorij XIII. in foro Pœnitentiariæ obſequijs inſeruiret recognitum, & innumeris penè locis emendatum, multiſq; partibus locupletatum, & nunc denuò paulò antè mortē aliquot eiuſdem additionibus, ad fœl. recor. Gregorium XIII. Pont. Max. ab Auctore dicatum, & demùm Poſt ipſius mortem, ad Illuſtriſſimum & ampliſſimum Cardinalem Stephanum Bonuctum ſcriptum, Incipit pag. 1.

QVONIAM HOC ENCHIRIDIVM PER CAPITA DISTINCTVM EST, HIC etiam ea recenſere, & quid in ſingulis habeatur breuiter contexere operæ pretium viſum eſt. Præludiorum verò numerus, quidue in ſingulis ipſorum tractetur, ipſe Auctor in ſui ſui operis limine, & prima facie appoſuit. Vide pag. 1.

ELENCHVS CAPITVM.

DE Contritione, prima parte ſacramenti Pœnitentiæ, & attritione, & alijs ad eam pertinentibus. Cap. 1. pag. 21.

De confeſſione, ſecunda parte Pœnitentiæ, & eius conditionibus. cap. 2. pag. 28

De Satisfactione, tertia parte Pœnitentiæ, occaſione peccati mortalis fugienda & abſolutione. cap. 3. pag. 30

De poteſtate, ſcientia, & bonitate Confeſſarij. cap. 4. pag. 34

De interrogationibus pœnitentis, & qua prudentia faciendæ. cap. 5. pag. 36

De peccatorum circumſtantijs. cap. 6. pag. ead.

De conſeruanda fama proximi in confeſſione non manifeſtando complices delicti. cap. 7. pag. 41

De ſigillo confeſſionis. cap. 8. pag. 42

In quibus caſibus confeſſio iteranda. cap. 10. pag. 44

Quomodo confeſſarius excipiet confitentem. cap. 30. pag. 47

De primo præcepto Decalogi, De colendo Deo, & de diligendo, & credendo in eum. cap. 11. pag. 49

De ſecundo præcepto, De non vanè iurando, de voto ſeruando, de blaſphemia. cap. 12. pag. 58

De tertio præcepto ſeruandi feſta. cap. 13. pag. 74

De præcepto honorandi patrem, & matrem: & amandi proximum, vxorem, ſeruos, Dominos, & occaſione peccati mortalis minimè danda. cap. 14. pag. 757

De quinto præcepto, De non occidendo, agitatione taurorum, reſtitutione homicidij. cap. 15. pag. 87

De ſexto præcepto, De non mœchando, reſtitutione pudoris, peccatis coniugum, & cæteris. cap. 16 pag. 94

De ſeptimo præcepto, De non furando, de reſtitutione rei alienæ, contractibus, vſura, cambio, & ſimilibus. cap. 17. pag. 104

De octauo præcepto, De non falsò teſtando, detractione, murmuratione, reuelatione peccati, correctione fraterna. cap. 18. pag. 152

De nono præcepto, De non concupiſcendo vxorem proximi. cap. 19. pag. 168

De decimo præcepto, & conſilijs Euangelicis, & ludo. cap. 20. pag. ead.

De quinque præceptis Eccleſiæ, Miſſæ auditione, Ieiunio, ſoluendis decimis, annua confeſſione & communione. cap. 21. pag. 172

De ſeptem ſacramentis Eccleſiæ, & præſertim fusè de matrimonio, ſponſalibus, & diſpenſatione, & ſimilibus. cap. 22. pag. 182

De ſuperbia, & ſeptem peccatis capitalibus, lege humana, ſimonia & alijs. cap. 23. pag. 201

De operibus miſericordiæ, & ſenſibus exterioribus, & defenſione proximi. cap. 24. pag. 231

De peccatis diuerſorum ſtatuum, vt regum, iudicum, aduocatorum, reſtium, clericorum, & aliorum multorum. cap. 25. pag. 237

Quomodo ſe geret confeſſarius erga confeſſum, & de pœnitentia imponenda, & admonitio, pro volente teſtari. cap. 26. pag. 263

De cenſuris Eccleſiaſticis, caſibus reſeruatis, irregularitate, præſentatione confeſſariorum, regulis eorum, ſcientia credulitate, dubitatione, opinione & ſcrupulo. cap. 27. pag. 270

ENCHIRIDION SIVE MANVALE CONFESSARIORVM, ET POENITENTIVM.

COMPLECTENS RESOLVTIONEM OMNIVM
penè dubiorum, quæ communiter in ſacris confeſſionibus occurrere ſolent circa peccata, abſolutiones, reſtitutiones, cenſuras, & irregularitates,

Quartò ab auctore dum viueret, in Romana Curia Gregorij XIII. in foro Pœnitentiariæ obſequijs inſeruiente recognitum, & innumeris penè locis emendatum, multiſque locupletatum.

Et nunc denuo (paulo ante mortem) aliquot eiuſdem additionibus auctum.

DEMVM VERO CITATIONIBVS AD MARGINEM tranſlatis, variorum exemplariorum collatione, & quorundam locorum adiectione fidelius, quàm vnquam antea correctum & auctum.

QVONIAM totus hic liber de peccatoris anima per pœnitentiam à peccato liberanda tractat, præludemus pauca, quæ conſiderata, & perpenſa facile poſſunt nos peccantes vrgere ad agnoſcendam aliquorum noſtrorum erga Deum optimum maximum ingratitudinem, imprudentiam, & impudentiam, qua maiora minoribus, immo & mala bonis, & peſſima optimis præponimus. Ea vero duximus contrahenda in decem præludia, nihil planè, quod non ſit vtile, & neceſſarium fere omnibus, etiam vtrumque ius callentibus, continentia.

ELENCHVS PRÆLVDIORVM.

Primum ob oculos proponet nobis peccantibus animæ noſtræ dignitatem.
Secundum, eius vires, & potentias ſenſitiuas.
Tertium, eius vires, & potentias intellectiuas.
Quartum, finem vltimum, & beatitudinem, in quam creati, & redempti ſumus; & miſeriam æternam, quam cauere debemus.
Quintum, animæ paſſiones, & habitus, quibus in merita, vel demerita mouemur.
Sextum, animæ actus humanos, quibus in æternam beatitudinem, vel miſeriam itur.
Septimum, quæ ſint merita, & demerita.
Octauum, membra demeriti in peccatum originale, & actuale.
Nonum, peccati actualis varia genera, & quid ſit peccatum mortale: & quid veniale: & quibus notis peccatum mortale à veniali diſcernatur.
Decimum, pœnitentiæ ſacramentum, & eius partes.

DE ESSENTIA ANIMÆ RATIONALIS PRÆLVD. I.

SVMMARIVM.

1 *Anima quid ſit definitur.*
2 *Definitio genere & differentia conſtare debet.*
3 *Animam qui dixere corpoream, aut mortalem heretici.*
4 *Animam vnam tantum eſſe in homine contra gloſſam.*
5 *Animam rationalem veram formam ſubſtantialem corporis eſſe.*
6 *Anima rationalis quem in finem creata.*
7 *Gratia & operibus, & non ſola fide hominem ſaluari.*
7 *Iuſtus ſit nullus, niſi per merita Christi, nec per illa, lege priuata, niſi ſibi & ſic communicata.*
7 *Gratiam primam nemo de condigno meretur.*
8 *Christi anima quo tempore iuſta & beata effecta.*
9 *Mariæ, Ioannis, & Hieremiæ animæ quando iuſtæ factæ.*
10 *Animam humanam imaginari paruulis membris diſtinctam error.*
10 *Anima tota in toto corpore, & tota in qualibet eius parte.*
11 *Deus totus in toto orbe, & totus in qualibet eius parte.*

A 11 *Christi corpus totum in tota hoſtia, & totum in qualibet eius parte.*
12 *Animam aſſerere non eſſe formam ſubſtantialem hominis hereticum.*
13 *Intellectus dicti Pauli de interiore, & exteriore homine.*
14 *Animam ſedem eſſe cor. & illam in ſanguine habitare & creſcere, vt intelligendum.*
15 *Scientia hæc potius diſcenda, quam alia.*
15 *Animam, Deum, & Angelos putans corporeos an peccet, & ſit hereticus.*
B 16 *Peccans quibus modis circa credenda de anima. & num. 27.*

DE præfata eſſentia animæ rationalis dicimus ſequentia. Primò, quòd multi, qui corpori magis, quàm animæ indulgemus, parum animaduertimus illud. a *Venite, audite, & narrabo omnes, qui timetis Deum, quanta fecit animæ meæ.* quandoquidem nimium occupati in curando corpore parum de beneficijs illiâ Deo collatis curamus. a Pſalm. 65.